

Voor Ierse melkveehouders is beweiden niet meer dan de logische bedrijfsvoering

Ierland ziet groen van gras: nu op naar meer melk

In 2020 wil Ierland 7,6 miljard liter melk produceren. Dat is bijna vijftig procent meer dan in 2010. Om dit voor elkaar te krijgen, moet het rendement van het grasland omhoog. Niet alleen op onderzoeksbedrijf Moorepark, ook bij de commerciële melkveehouders groeit dit besef.

tekst **Diane Versteeg**

Bekijk de video

In de Veeteelt-app en op www.veeteelt.nl vertellen Michael Egan en John Murphy meer over grasteelt

De koeien in verschillende onderzoeksgroepen op Moorepark

Het Ierse landschap ziet letterlijk groen van het gras. Het land is 6,9 miljoen hectare groot. Hiervan is 760.000 hectare bos en maar liefst 4,5 miljoen hectare is in gebruik voor landbouw. Daarvan is ruim 80 procent grasland, dat door het milde zeeklimaat van begin februari tot eind november kan worden begraasd.

De Ieren vinden het logisch dat hun melkproductie gebaseerd is op een grasgevoerd bedrijfssysteem met een voorjaarsafkalvende veestapel. Onderzoeker Michael Egan, verbonden aan Teagasc Moorepark in Fermoy (provincie Cork), geeft aan dat het dé manier is om efficiënt te produceren. 'Het is dé manier om winstgevend te boeren, vooral vanwege de lage kostprijs.' In Ierland is de kostprijs per kg melk volgens de European Dairy Farmers (EDF) nu gemiddeld 25 cent.

Vijftig procent productiestijging

Er is volgens Egan ruimte om het grasgevoerde productiesysteem te optimaliseren en zo de melkproductie te laten groeien. In 2020 wil de Ierse zuivelsector jaarlijks 7,6 miljard kg melk produceren: dit is een productiestijging van bijna vijftig procent ten opzichte van 2010, toen de jaarlijkse productie nog op 5,3 miljard kg melk lag.

Maar na de afschaffing van het melkquotum zijn de Ieren al hard op weg. In 2015 leverden ze al 6,5 miljard kg melk af. Tot nu toe bereikten ze die productiestijging door meer koeien te houden. Tussen december 2014 en december 2015 kwamen

er 112.000 koeien bij en in totaal lopen er nu 1,24 miljoen koeien in Ierland.

Beter benutten grasland

De melkproductie per koe ligt al jaren rond de 6000 kg melk per jaar. Die productie kan wellicht omhoog, als de Ierse melkveehouders investeren in beter en intensiever gebruik van hun grasland. 'We gaan ervan uit dat een koe jaarlijks 5000 kilo droge stof uit gras opneemt', zegt onderzoeker Michael Egan. 'Wil je drie koeien per hectare houden, dan moet er jaarlijks 15 ton droge stof aan gras geoogst kunnen worden.'

Die forse productie is volgens de onderzoekers op Moorepark haalbaar. In de proeven waarin ze het effect van grasklaver op de gras- en melkproductie onderzochten, realiseerden ze over vier jaar gemiddeld ruim 15 ton per hectare. Hiervoor worden de weides kort afgegraasd, tot vier centimeter vanaf de bodem. Ook helpt klaver om de opbrengst te verhogen.

Onlangs publiceerde het onderzoeksinstituut de resultaten van een onderzoek waarbij witte klaver werd gebruikt om stikstof in de bodem te binden. 'Hieruit blijkt dat witte klaver en 150 kg stikstof dezelfde drogestofopbrengst geeft als een grasmat zonder klaver met 250 kg stikstofgift', aldus Egan. 'Bovendien was de melkgift, zowel in kilogrammen als in gehalten, in deze proef gelijk of iets hoger.'

Uitgekiend rotatiesysteem

Naast een goed grasmengsel, eventueel aangevuld met klaver voor stikstofbin-

Michael Egan: 'In oktober ontstaat noodzakelijk herstel voor de februarisnede'

ding, raden de onderzoekers ook een uitgekiend rotatiesysteem aan. 'Inscharen op het juiste moment behoudt de kwaliteit van het grasland. In mei, juni en juli kan een weide elke 19 tot 21 dagen worden begraasd, vanaf augustus moet die rotatie omhoog naar 25 tot 27 dagen', aldus Egan.

Binnen het langere graasinterval dat dan ontstaat, kan de weide zich herstellen en ontstaat een snede van goede kwaliteit. Omdat na 15 september niet meer bemest mag worden in verband met derogatie raden de Moorepark-grasspecialisten aan om de weides vanaf die dag nog één keer in de rotatie op te nemen. 'Na de laatste keer grazen krijgt de grasmat rust om zich te herstellen', geeft Egan aan.

'Alleen dan ontstaat een februarisnede die in het nieuwe jaar weer voor voldoende gras kan zorgen. Zo kan de melkproductie in het nieuwe jaar weer omhoog.' |

John Murphy: 'Nieuwe bladscheut niet direct afgrazen'

Vrijwel alle Ierse melkveehouders kunnen een bezoeker vertellen hoe optimaal graslandmanagement werkt. Veehouder John Murphy is een van hen. Hij melkt in Dripsey 160 koeien en werkt met een veedichtheid van maar liefst vier koeien per hectare. Gedreven vertelt hij hoe hij de grasmat beoordeelt. 'Ik streef naar 1400 tot 1600 kilo opneembare droge stof per hectare voordat de koeien erin gaan',

licht hij zijn graasstrategie toe. 'Daarvoor moet het gras niet te lang zijn, maar ook niet te kort. Het is balanceren tussen voederwaarde en groeikracht, waarbij de ontwikkeling van de plant leidend is.'

Volgens Murphy moet de grasplant voor het vierde bladstadium worden afgegraasd. 'Tot drie bladeren aan de grasplant is de voederwaarde goed en behoudt de plant de kracht om na afgrazen door te kunnen groeien.' Vooral in de piekgroeiperiode, wanneer het gras harder groeit dan de koeien al grazend bij kunnen houden, luistert het graslandmanagement nauw. 'We noemen dat omslagpunt ook wel "magic day", meestal halverwege mei', vertelt de veehouder.

Tijdens de piekgroei maakt de grasplant binnen 24 uur na afgrazen een nieuwe bladscheut. De koe mag deze scheut niet

opnieuw afgrazen, dan komt de hergroei van de plant in gevaar. Om de scheut te beschermen jaagt de veehouder de koeien elke 24 tot 48 uur in een nieuwe weide. 'Bij slechte weersomstandigheden blijven ze nog korter in het perceel. Dan gaan ze na twaalf uur al naar een nieuwe weide om vertrapping van de grond te voorkomen.'

Ondanks de vele rotaties kan het gras in de piekgroeiperiode toch te lang worden. 'Bij goede weersomstandigheden groeit het gras snel, soms wel zo'n dertig tot vijftig millimeter per dag. De plant kan dan een vierde scheut aanmaken.' Het gras is dan te vezelrijk, omdat er meer stam dan blad aan de plant zit. Normaal gesproken is het rendement uit gras dan te laag. 'Afmaaien en inkuilen is dan de enige optie', aldus Murphy.